

Informacja
z realizacji Programu Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej
Osób Niepełnosprawnych
w Mieście Suwałki do 2016 roku,
za 2011 - 2013 r.

Cel szczegółowy 1. Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych.

L.p.	Kierunek/Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników według danych przedstawionych przez realizatorów			Realizatorzy	Kwota i źródła finansowania
			2011 r.	2012 r.	2013 r.		
1. Usuwanie barier psychospołecznych w procesie integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiskiem.							
1.1.	Edukacja społeczności lokalnej, zwłaszcza rodzin osób niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży w zakresie problemów osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku						
1.1.1.	Obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą w Galerii Plaza połączone z bezpłatnym badaniem poziomu cukru we krwi, ciśnienia tętniczego i poradami diabetologa	liczba osób objętych badaniami	około 600 osób	około 500 osób	około 200 osób	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Prywatna Praktyka Lekarska Poradnia Diabetologiczna	sponsorzy
1.1.2.	Obchody II i III Suwalskiego Dnia Profilaktyki Nowotworowej połączone z marszem ulicami Suwałk	liczba uczestników	około 100 osób w marszu	około 100 osób w marszu	-	Wyższa Szkoła Suwalsko – Mazurska im. Papieża Jana Pawła II w Suwałkach, Fundacja „Życ. Nie umierać”	sponsorzy
1.1.3.	Grupy wsparcia dla rodzin z osobami z zaburzeniami psychicznym prowadzone przez psychologa	liczba osób objętych działaniami	6	8	7	Suwalskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychiczenie „Nadzieja”	2011 r.: 120 zł - budżet samorządowy 3 120 zł - środki własne Stowarzyszenia 2012 r.: 120 zł - budżet samorządowy, 120 zł - środki własne Stowarzyszenia 2013 r.:

							480 zł - budżet samorządowy
1.1.4.	„Akademia dla Rodziców” - zajęcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych mające na celu udzielenie instruktażu na temat terapii dzieci	Liczba osób objętych działaniami	7	-	-	Stowarzyszenie na rzecz Osób z Autyzmem	2011 r.: 640 zł - środki własne Stowarzyszenia
1.1.5.	Realizacja tematów dotyczących problemów osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku realizowane w ramach programów nauczania, prowadzenie działalności informacyjnej, upowszechniającej wiedzę na temat problemów dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin	liczba osób objętych działaniami	6 486	7 954	8 887	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7, P8, P10, SP4, P6,SP7,SP9,SP11,G6,ZS 1,ZS2,ZS3,ZS4,ZS6,ZS 7,ZS8,ZS9, ZS10, ILO,ZST, SOSW1),PSSE	budżet samorządowy
1.1.6.	Udział uczniów w zajęciach edukacyjnych kształtujących postawy tolerancji wobec osób niepełnosprawnych	liczba osób objętych działaniami	5 892	5 265	6 187	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7, P8,P10,SP4,SP6,SP7,SP 9,SP11,G6,ZS1,ZS2,ZS 3,ZS4,ZS6,ZS7,ZS8,ZS 9,ZS10,ZST,ILO, ,SOSW1)	budżet samorządowy
1.1.7.	Organizacja akcji charytatywnych	liczba osób biorących udział w działaniach	8 471	7 930	9 344	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7, P8,P10,SP4,SP6,SP7,SP 9,SP11,ZS1,ZS2,ZS3,ZS 4,ZS6,ZS7,ZS8,ZS9, ZS10,ZST, ILO,SOSW1)	budżet samorządowy
1.1.8.	Bieżąca współpraca terapeutów, pedagoga i psychologa z rodzinami uczestników środowiskowego domu samopomocy polegająca na wsparciu i pomocy w zakresie radzenia z osobami niepełnosprawnymi	liczba osób objętych działaniami	40	44	45	MOPS	wydatki bieżące budżet centralny

1.2.	Promocja działań na rzecz osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem lokalnych środków masowego przekazu						
1.2.1	Publikacje dotyczące bieżącej działalności organizacji pozarządowych: Polskiego Związku Głuchych, Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, Klubu Kobiet po Mastektomii Amazonka, Stowarzyszenia Chorych na Stwardnienie Rozsiane, Fundacja „Życ. Nie umierać”, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Polski Związek Niewidomych, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „Jesteśmy Razem”, Biblioteka Publiczna	liczba publikacji	6	23	8	Tygodnik Suwalski Dwutygodnik Suwalski	wydatki bieżące z budżetu samorządowego
1.2.2.	Publikacje dotyczące działań III i IV edycji projektu „Od bierności do aktywności” realizowanego z udziałem osób niepełnosprawnych	liczba publikacji	2	2	-	MOPS	2011r.: 4 000 zł - EFS 2012r.: 5 000 zł. - EFS
1.3.	Motywowanie do aktywności ze szczególnym uwzględnieniem form spędzania czasu wolnego poprzez kulturę, sztukę, sport, turystykę, rekreację i kulturę fizyczną.						
1.3.1.	Zorganizowano IV, V i VI integracyjny bal andrzejkowy z udziałem osób niepełnosprawnych, uczestników środowiskowych domów samopomocy i warsztatów terapii zajęciowej z Województwa Podlaskiego i Warmińsko Mazurskiego	liczba uczestników	200	200	ok. 400	Stowarzyszenie Integracji Społecznej Alternatywa, MOPS, SOK	2011 r.: 1 989 zł - PFRON 1 350 zł - udział własny ngo, 2012 r.: 3 000 zł - PFRON, 2 019,82 zł - udział własny Stowarzyszenia 2013 r.: 2 673,66 zł - PFRON, 5 000 zł – PGE, sponsorzy – pomoc w naturze
1.3.2.	W ramach realizacji Projektu „Od bierności do aktywności” organizowano rodzinne imprezy integracyjne z udziałem osób niepełnosprawnych: piknik rodzinny, wycieczka turystyczna ze zwiedzaniem dóbr kultury, seans kinowy i spektakl teatralny.	liczba uczestników	289	190	152	MOPS	2011 r.: 40 250 zł - EFS 2012 r.: 26 270 zł - EFS 2013 r.: 3 950 zł - EFS

1.3.3.	Organizacja i udział uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w różnego rodzaju przedsięwzięciach o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym na terenie m. Suwałki jak i wyjazdowych do innych miast	Liczba uczestników	45	44	45	MOPS	wydatki bieżące - budżet centralny
1.3.4.	Realizacja projektu „VIII, IX i X Animacje Teatralne” umożliwiającego seniorom i osobom niepełnosprawnym zaakceptować własną chorobę, przywrócić zdolności do aktywnego życia	liczba uczestników	100	120	120	DPS „Kalina” w Suwałkach w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół DPS „Kalina” w Suwałkach	2011 r.: 3000 zł - budżet samorządowy, 1 905,47 zł - środki własne Stowarzyszenia 2012 r. : 2 000 zł - budżet samorządowy, 1 205 zł - środki własne Stowarzyszenia 2013 r.: 2 000 zł - budżet samorządowy, 1 060 zł - środki własne Stowarzyszenia
1.3.5.	Organizacja i udział mieszkańców DPS „Kalina” w przedsięwzięciu o charakterze rekreacyjno - turystycznym. Realizacja zadania pn. „Niepełnosprawni i seniorzy żyją aktywnie”	liczba uczestników	-	-	35	Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina” w Suwałkach	2013 r. 1 500 zł - budżet samorządowy 2 008,44 zł - środki własne Stowarzyszenia
1.3.6.	Organizacja koncertów zespołu wokalnego Retro dla pacjentów Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Paliatywnej – 23.04, 27.05, 27.06, 18.07	liczba uczestników	-	-	73	SOK Suwałki	bezkosztowo
1.4.	Działania o charakterze integracji międzypokoleniowej z udziałem dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych						
1.4.1.	Realizacja projektu „IX, X i XI Integracyjny Bieg Uliczny” mającego na celu integrację osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym, a także integrację wielopokoleniową. Udział w projekcie wzięła młodzież z suwalskich szkół	liczba zorganizowanych imprez	1	1	1	DPS „Kalina” w Suwałkach w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół DPS „Kalina” w Suwałkach	2011 r.: 2 000 zł - budżet samorządowy, 1 159,59 zł - środki własne Stowarzyszenia 2012 r. : 2 000 zł - budżet samorządowy, 1 137,60 zł - środki własne Stowarzyszenia 2013 r.: 1 450 zł – budżet

							samorządowy, 2 288,66 zł – środki własne Stowarzyszenia
1.4.2.	Spotkania integracyjne, mające na celu wzmocnienie więzi międzypokoleniowych	liczba osób biorących udział w działaniach	3 838	3 600	5 051	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7, P8,P10,SP4,SP6,SP7,SP 9,SP11,G6,ZS1,ZS2,ZS 3,ZS4,ZS6,ZS7,ZS8,ZS 9,ZS10,ZST,ILO,SOSW 2, SOSW1)	Budżet samorządowy
2. Kreowanie środowiska wolnego od barier, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji i komunikacji międzyludzkiej.							
2.1.	Wspieranie działań w zakresie usuwania barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej i infrastrukturze miejskiej oraz w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych.						
2.1.1.	Dofinansowano likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych (przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż pochwytów, dźwigi przy balkonie, siedziska wannowe i prysznicowe, podjazdy, schodolaz, podnośnik transportowo-kąpielowy i wannowy)	liczba mieszkań	34	24	18	MOPS	2011 r.: 184 544 zł - PFRON, 123 030 zł - udział własny wnioskodawców 2012 r.: 188 708 zł - PFRON, 47 177 zł - udział własny wnioskodawców 2013 r.: 144 700 zł - PFRON, 36 175 zł - udział własny wnioskodawców
2.2.	Tworzenie mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych						
2.2.1.	Adaptacja budynku hotelowo mieszkalnego przy ul. Daszyńskiego 10 na cele mieszkaniowe (socjalne). W wyniku prac adaptacyjnych stworzono możliwość użytkowania ich przez osoby niepełnosprawne	liczba mieszkań	54 w tym 18 z podjazdami	-	-	ZBM, UM	2011 r.: 3 691 386 zł - budżet samorządowy, w tym 1 476 554 zł - dotacja z budżetu centralnego
2.2.2.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania lokali użytkowych w budynku mieszkalnym w Suwałkach przy ul. Sejneńskiej 18. W wyniku prac modernizacyjnych stworzono możliwość bezkolizyjnego wjazdu do budynku osobom niepełnosprawnym	liczba lokali	-	-	47 w tym: 15 z podjazdami	ZBM, UM	1 748 577,56 - budżet samorządowy, 1 165 718,36 - Fundusz Dopłat BGK

2.3.	Wspieranie działań w zakresie usuwania barier technicznych i w komunikowaniu się.						
2.3.1.	W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, dofinansowano osobom niepełnosprawnym zakup komputerów, dyktafonu, telefonu udźwiękowionego, czytnika, odtwarzacza książki mówionej	liczba osób które uzyskały dofinansowanie	4	5	1	MOPS	2011 r. : 3 323 zł - PFRON, 2 216 -udział własny wnioskodawców 2012 r.: 10 914 zł - PFRON, 2 729 zł – udział własny wnioskodawców 2013 r.: 1 520 zł - PFRON, 380 zł - udział własny wnioskodawcy
2.3.2.	W ramach likwidacji barier technicznych, dofinansowano osobom niepełnosprawnym zakup zegarków głośnomówiących, sygnalizatorów poziomu cieczy, wymianę węglowego kotła c.o. na olejowy, kuchni mikrofalowej z pokrętlami mechanicznymi, budzik z poduszką wibracyjną, system alarmujący płacz dziecka i dzwonek do drzwi	liczba osób które uzyskały dofinansowanie	6	1	2	MOPS	2011 r.: 12 102 zł - PFRON, 8 068 zł - udział własny wnioskodawców 2012 r.: 239 zł - PFRON, 60 zł - udział własny wnioskodawcy 2013 r.: 3 780 zł - PFRON, 945 zł - udział własny wnioskodawców
2.4.	Udostępnianie transportu osobom niepełnosprawnym (kontynuacja) przystosowanymi środkami transportu oraz sukcesywna ich wymiana.						
2.4.1.	Przewóz dorosłych osób niepełnosprawnych w celach leczniczych, rehabilitacyjnych oraz uczestnictwem w życiu społecznym i kulturalnym	liczba osób dorosłych,	2 019	1 932	1 343	PGK, UM, MOPS	2011 r.: 49 019 zł - budżet samorządowy, 2 398 zł - wpłaty osób przewożonych, 2012 r.: 40 330 zł - budżet samorządowy, 3 396 zł - wpłaty osób przewożonych, 2013 r.: 64 722,17 zł - budżet samorządowy, 4 369,20 zł - wpłaty osób przewożonych
liczba pojazdów świadczących usługi		3	3	3			

2.4.2.	Zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych z przeznaczeniem dla Biblioteki Publicznej im. M. Konopnickiej w Suwałkach	liczba pojazdów świadczących usługi	-	-	1	UM	2013 r. 51 920 zł – budżet samorządowy, 77 880 zł – środki PFRON
2.5.	Rozwijanie komunikacji miejskiej pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych						
2.5.1.	Tabor komunikacji miejskiej przystosowany jest do przewozu osób z dysfunkcją narządu ruchu, wzroku	liczba autobusów przystosowanych do potrzeb niepełnosprawnych	43	-	-	PGK	wydatki bieżące PGK
2.6.	Prowadzenie różnorodnych form informacji						
2.6.1.	Bieżące informowanie osób niepełnosprawnych (osobiście i telefonicznie), o przysługujących im ulgach i uprawnieniach, w tym o możliwościach uzyskania dofinansowania, wynikającego z realizacji zadań powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej tej grupy osób	liczba udzielonych informacji	ok.3000	ok.4000	ok. 4000	MOPS, PZdsOoN	wydatki bieżące
2.6.2	Pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków i świadczonej pracy socjalnej udzielali osobom niepełnosprawnym porad i informacji o dostępnych formach pomocy socjalnej	liczba udzielonych informacji	1 340	1 602	1811	MOPS	wydatki bieżące
3. Wzmacnianie społecznego funkcjonowania i pełnienia ról społecznych.							
3.1.	Orzecznictwo niepełnosprawności jako element diagnozy i poprawy społecznego i zawodowego funkcjonowania.						
3.1.1.	W 2011 r. przyjęto 208 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności celem: <ul style="list-style-type: none"> • uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 191, • uzyskania zasiłku stałego – 13, • inne - 4. Przyjęto 1.477 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności celem: <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedniego zatrudnienia – 427, • szkolenia – 6, • uczestnictwa w terapii zajęciowej – 34, • konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 	liczba osób orzekanych, rodzaje orzeczeń	1 675 w tym: 180 - o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, 31 – o niezaliczeniu do osób niepełn., 3 - o odmowie	1 855 w tym: 193 – o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, 30 - o niezaliczeniu do osób niepełn., 1- o odmowie	2 039 w tym: 167 – o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, 34 - o niezaliczeniu do osób niepełn., 4- o odmowie	PZdsOoN	2011 r. : 333 000 zł - budżet centralny, 126 420 zł - budżet samorządowy 2012 r.: 336 000 zł - budżet centralny, 152 330 zł - budżet samorządowy 2013 r.:

	<p>255,</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji – 398, • uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 196, • korzystania z karty parkingowej – 95, • inne – 66. <p>W roku 2012 przyjęto 232 wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności celem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 217, • uzyskania zasiłku stałego – 9, • inne - 6. <p>Przyjęto 1.723 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności celem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedniego zatrudnienia – 493, • szkolenia – 5, • uczestnictwa w terapii zajęciowej – 48, • konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 271, • korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji – 480, • uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 206, • korzystania z karty parkingowej – 102, • inne – 118. <p>W roku 2013 przyjęto 206 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności celem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 186, • uzyskania zasiłku stałego – 14, • inne - 6. <p>Przyjęto 1.803 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności celem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedniego zatrudnienia – 621, • szkolenia – 6, • uczestnictwa w terapii zajęciowej – 33, • konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 		<p>ustalenia niepełn.</p> <p>385 - stopień znaczny, 545 - stopień umiarkowany, 385 - stopień lekki, 77 - o niezaliczeniu do osób niepełn., 69 - o odmowie ustalenia stopnia,</p>	<p>ustalenia niepełn.</p> <p>428 – stopień znaczny, 646 – stopień umiarkowany, 407 – stopień lekki, 73 - o niezaliczeniu do osób niepełn., 77 - o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności,</p> <p>663 osoby po raz pierwszy otrzymały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności</p>	<p>ustalenia niepełn.</p> <p>404 – stopień znaczny, 734 – stopień umiarkowany, 521 – stopień lekki, 79 - o niezaliczeniu do osób niepełn., 86 - o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności,</p> <p>731 osób po raz pierwszy otrzymało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności</p>		<p>376 005 zł - budżet centralny, 143 098,63 zł - budżet samorządowy</p>
--	---	--	--	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • 210, • korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji – 439, • uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego – 287, • korzystania z karty parkingowej – 97, • inne – 110 						
3.2.	Rozwijanie i prowadzenie ośrodków wsparcia, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi:						
3.2.1.	Dofinansowanie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach i w Filipowie dla osób upośledzonych umysłowo ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	liczba ośrodków wsparcia,	2	2	2	TPD, FRP, MOPS	2011 r.: 517 860 zł - PFRON, 83 460 zł - budżet samorządowy 2012 r.: 517 860 zł - PFRON, 80 556 zł - budżet samorządowy 2013 r.: 517 860 zł - PFRON, 80 556 zł - budżet samorządowy
		liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia,	50	48	48		
3.2.2.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych oraz sfinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych uczestników projektu „Od bierności do aktywności” jako wzmocnienie społecznego funkcjonowania (2011 r. – 8 osób, 2012 r. – 8 osób)	liczba turnusów rehabilitacyjnych	24	226	102	MOPS	2011 r.: 29 842 zł - PFRON + udział własny uczestników turnusów +23 609 zł EFS, 2012 r.: 238 491 zł - PFRON + udział własny uczestników turnusu +11 560 zł EFS, 2013 r.: 109 980 zł - PFRON + udział własny uczestników turnusu.

3.2.3.	Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla 35 Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnymi Intelktualnie	liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia,	51	44	45	MOPS	2011 r. : 422 946 zł - budżet centralny, 2012 r. : 435 000 zł - budżet centralny 2013 r.: 419 997,73 zł - budżet centralny
3.2.4.	Dofinansowanie działalności Suwalskiego Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychicznie „Nadzieja”	liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia	około 60	35	16	Suwalskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychicznie „Nadzieja”	2011 r. : 4 000 zł - budżet samorządowy, 38 404,36 zł - środki PFRON 2012 r. : 5 000 zł - budżet samorządowy, 11 032,76 zł - środki PFRON, 2013 r.: 4 000 zł - budżet samorządowy, 14 549,97 zł -środki PFRON, 1 600 zł - środki własne Stowarzyszenia
3.2.5.	Dofinansowanie działalności Polskiego Stowarzyszenia na rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Suwałkach	liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia	-	8	11	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	2012 r. : 4 000 zł - budżet samorządowy, 1 004,08 zł - środki własne Stowarzyszenia, 2013 r.: 4 500 zł - budżet samorządowy, 1 670 zł – środki własne Stowarzyszenia
3.2.6.	Adaptacja budynku na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie. Miasto Suwałki udostępniło lokal na ten cel z zasobów komunalnych przy ul. Wojska Polskiego 9 w Suwałkach	zakładana liczba osób korzystających z ośrodka wsparcia	-	15	20	Stowarzyszenie „Aktywni tak samo”, UM, PUW	2012 r.: środki własne Stowarzyszenia na adaptację 131 000 zł i 48 000 zł na wyposażenie

	W ramach otwartego konkursu ofert powierzono Stowarzyszeniu „Aktywni tak samo” w Suwałkach prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób upośledzonych umysłowo – typ B. Dokonano wyposażenia pomieszczeń i adaptacji I piętra budynku	liczba osób korzystających z ośrodka wsparcia						2013 r.: 418 568 zł – budżet centralny
4. Tworzenie warunków do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych.								
4.1.	Analiza i ocena sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych.							
4.1.1.	Corocznie dokonywana jest analiza potrzeb osób niepełnosprawnych przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie złożonych wniosków z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i działań integracyjnych. Zgodnie z zapotrzebowaniem środowiska lokalnego opracowywany jest plan wydatków PFRON	liczba osób ubiegających się i otrzymujących pomoc oraz rodzaju oczekiwanej pomocy	ok.1.000	ok.1.200	ok.1 350	MOPS, Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk, Rada Miejska		wydatki bieżące
4.1.2.	Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują potrzeby osób niepełnosprawnych poprzez dokonywane rozpoznania w środowisku oraz precyzują ich potrzeby i oczekiwania. Osoby niepełnosprawne najczęściej oczekują pomocy finansowej, pomocy w usługach oraz pomocy instytucjonalnej po wykorzystaniu dostępnych form pomocy środowiskowej	liczba osób ubiegających się i otrzymujących pomoc oraz rodzaju oczekiwanej pomocy	2 904	2 761	1 426	MOPS		wydatki bieżące
4.2.	Wzmacnianie poprawy sytuacji materialnej osób niepełnosprawnych poprzez pomoc pieniężną i w naturze.							
4.2.1.	Pełnoletnim osobom posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności przyznawano i wypłacano zasiłki pielęgnacyjne	liczba świadczeń,	24 530	23 545	22 951	MOPS		2011 r.: 3 745 799 zł - budżet centralny, 2012 r.: 3 602 386 zł - budżet centralny, 2013 r.: 3 511 503 zł - budżet centralny
		liczba osób	2 308	2 234	2 183			
4.2.2.	Osobom uprawnionym do zasiłków rodzinnych z orzeczoną niepełnosprawnością przyznawano	liczba świadczeń,	3 696	3 561	3 402	MOPS		2011 r.: 278 500 zł - budżet

	i wypłacano dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	liczba osób	361	349	331		centralny, 2012 r. : 270 860 zł - budżet centralny, 2013 r.: 258 280 zł - budżet centralny
4.2.3.	Osobom pełnoletnim, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 351 zł lub samotnie gospodarującym - 477 zł posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przyznawano i wypłacano zasiłki stale. Od 01.10.2012 r. kryterium dochodowe na osobę w rodzinie - 456 zł, samotnie gospodarującym - 542 zł.	liczba świadczeń,	4 926	4 789	5 149	MOPS	2011r.: 1 710 000 zł - budżet centralny, budżet samorządowy -20% 2012r. : 1 788 000 zł - budżet centralny, 1 665 zł - budżet samorządowy 2013 r.: 2 133 000 zł - budżet centralny
		liczba osób	498	506	532		
4.2.4.	Osoby uprawnione do zasiłków stałych obejmowano ubezpieczeniem zdrowotnym przez okres pobierania świadczeń	liczba świadczeń	4 514	4 389	4 544	MOPS	2011 r.: 147 427 zł - budżet centralny, budżet samorządowy - 20% 2012 r.: 151 975 zł - budżet centralny, 117 zł - budżet samorządowy 2013 r.: 177 153 zł – budżet centralny
		liczba osób	443	449	471		
4.2.5.	Przyznawano i wypłacano zasiłki okresowe osobom, którym niepełnosprawność powodowała wzrost kosztów utrzymania	liczba świadczeń	180	145	110	MOPS	2011r. : 32 394 zł - budżet centralny, budżet samorządowy 2012 r.: 32 387 zł. - budżet centralny, budżet samorządowy 2013 r.: 29 568 - budżet centralny
		liczba osób	56	56	46		

4.2.6.	Osobom niepełnosprawnym, samotnym zapewniano opał z dowozem	liczba świadczeń	71	23	34	MOPS	2011 r. : 42 683 zł - budżet samorządowy 2012 r. : 13 425 zł. - budżet samorządowy 2013 r.: 19 927 zł - budżet samorządowy
		liczba osób	61	23	31		
4.2.7.	Osobom niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji przyznawano pomoc w formie gorącego posiłku	liczba świadczeń	62 428 171dziennie	69 125 189 dziennie	116 690 319 dziennie	MOPS	2011 r.: 383 858 zł - budżet centralny, budżet samorządowy 2012 r.: 488 026 zł - budżet centralny, budżet samorządowy 2013 r.: 721 669 zł - budżet centralny, budżet samorządowy
		liczba osób	313	416	834		
4.2.8.	Osobom niepełnosprawnym, samotnym mającym trudności z przygotowaniem posiłku zapewniano dowóz gorącego posiłku do miejsca zamieszkania	liczba świadczeń	21 621	13 207	18 298	MOPS	2011 r. : 21 189 zł - budżet centralny, budżet samorządowy 2012 r.: 30 111 zł. - budżet samorządowy 2013 r.: 43 000 zł - budżet centralny, budżet samorządowy
		liczba osób	87	76	106		
4.2.9.	Przyznawanie i wypłata zasiłków celowych na zakup posiłku	liczba świadczeń	2 469	2 287	1 628	MOPS	2011 r. : 693 448 zł - budżet centralny, budżet samorządowy 2012 r. : 710 918 zł. - budżet centralny, budżet samorządowy
		liczba osób	596	981	657		

							2013 r.: 605 526 zł - budżet centralny, budżet samorządowy
4.2.10	Osobom niepełnosprawnym, przyznawano i wypłacano zasiłki celowe na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej (leki, odzież, obuwie itp.)	liczba świadczeń	772	690	721	MOPS	2011 r. : 231 157 zł - budżet samorządowy 2012 r. : 186 430 zł. - budżet samorządowy 2013 r.: 197 506 zł - budżet samorządowy
		liczba osób	452	437	457		
4.3.	Opracowywanie i tworzenie bazy danych o oferowanych usługach						
4.3.1.	Bieżąca aktualizacja informacji o realizowanych zadaniach na rzecz osób niepełnosprawnych oraz druków wniosków o dofinansowania, na stronie internetowej www.mops.suwalki.pl .	liczba informacji na stronach www	1	1	1	MOPS	budżet samorządowy w ramach bieżącej działalności
4.3.2.	Prowadzona jest na stronie internetowej www.um.suwalki.pl baza danych dotycząca organizacji pozarządowych i obszaru ich funkcjonowania	liczba informacji na stronach www	1	1	1	UM	budżet samorządowy w ramach bieżącej działalności
4.4.	Organizowanie i zapewnianie całodobowej opieki.						
4.4.1.	Osobom wymagającym całodobowej opieki i pielęgnacji zapewniano opiekę w domach pomocy społecznej oraz współfinansowano ich pobyt	liczba osób skierowanych do DPS i okres oczekiwania	276	278	287	MOPS, DPS	2011 r. : 6 588 073 zł - budżet samorządowy, budżet centralny 2012 r. : 7 099 026,54 zł - budżet samorządowy, budżet centralny 2013 r.: 7 397 979,67 zł - budżet samorządowy, budżet centralny

4.4.2.	Zapewnianie opieki i pielęgnacji zależnym członkom rodzin przez osoby zobowiązane do alimentacji rezygnujące bądź nie podejmujące pracy, którym przyznawano i wypłacano świadczenia pielęgnacyjne, a także pokrywano składki z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	liczba osób	375	509	693	MOPS	2011 r. : 2 212 704 zł - budżet centralny. 2012 r.: 3 104 403 zł -budżet centralny, 2013 r.: 2 124 448 zł - budżet centralny
4.5.	Organizowanie i zapewnianie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania						
4.5.1.	Osobom niepełnosprawnym z powodu wieku, choroby, wymagającym pomocy osób drugich w zakresie opieki i pielęgnacji lub podstawowych czynności domowych organizowano usługi opiekuńcze w miejscu ich zamieszkania. Dla utrzymania właściwej kondycji fizycznej wzbogacono ofertę o usługi masażysty	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	225	249	248	MOPS	2011 r.: 1 089 450 zł - budżet samorządowy 2012 r.: 1 158 763 zł - budżet samorządowy, 2013 r.: 1 239 302 zł – budżet samorządowy
4.5.2.	Osobom z zaburzeniami psychicznymi zapewniano usługi świadczone przez kadre specjalistyczną	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	49	41	38	MOPS	2011 r.: 405 000 zł - budżet centralny, 2012 r.: 408 410 zł - budżet centralny 2013 r.: 404 998 zł – budżet centralny
4.5.3.	Zapewnienie osobom starszym usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych		6	7	Polski Czerwony Krzyż, UM	2012 r. : 9 932,46 zł budżet samorządowy, 1 162,87 zł - środki własne Stowarzyszenia 2013 r.: 14 000 zł - budżet samorządowy, 1 664,06 zł - środki własne Stowarzyszenia

5. Wzmacnianie efektywności udzielanej pomocy							
5.1.	Podnoszenie kompetencji służb społecznych i pracowników organizacji sektora pozarządowego						
5.1.1.	Pracownicy korzystali z różnego rodzaju szkoleń związanych z niepełnosprawnością, pracą socjalną, przemocą w rodzinie, superwizją, równością szans itp.	liczba szkoleń liczba przeszkolonych pracowników	98 osobo szkoleń	53 osobo szkoleń	57 osobo szkoleń	MOPS	Budżet samorządowy, EFS, MKRPA, budżet centralny
5.2.	Pozyskiwanie środków na działania związane z wyrównywaniem szans osób niepełnosprawnych, w tym również w partnerstwie						
5.2.1.	W ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez ROPS w Białymstoku i Urząd Marszałkowski w Białymstoku, lokalne stowarzyszenie uzyskało środki finansowe, w partnerstwie z samorządem Miasta Suwałki, na wsparcie działań na rzecz kobiet z chorobami nowotworowymi	liczba projektów realizowanych	2	1	-	Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”	2011 r. : 4 600 zł - ROPS w Białymstoku, 300 zł - Urząd Marszałkowski w Białymstoku 8 000 zł - budżet samorządowy, 2012 r.: 2 480 zł z ROPS w Białymstoku, 7 750 zł - budżet samorządowy
5.2.2.	Pozyskano środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POKL 2007-2013 na realizację Projektu „Od bierności do aktywności”, który zakładał 20% udział osób niepełnosprawnych	liczba projektów	1	1	1	MOPS	2011r.: 713 120 zł - EFS 2012r.: 718 971,42 zł - EFS 2013 r.: 322 145,11 - EFS
5.3.	Wspieranie działań lokalnych organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych						
5.3.1.	W wyniku ogłoszenia otwartego konkursu ofert zostały zawarte umowy na wsparcia działań organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: minimalizacji skutków zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży, organizacji kolonii zdrowotnych dzieciom i młodzieży, profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia	liczba organizacji liczba realizowanych projektów	15 17	9 9	10 10	organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych	2011 r. : 59 833,33 zł - budżet samorządowy, 86 855,75 zł - środki własne stowarzyszeń oraz środki zewnętrzne, 2012 r. : 50 662,46 zł - budżet samorządowy,

							30 034,85 zł - środki własne stowarzyszeń, środki zewnętrzne oraz wkład osobowy, 2013 r.: 55 730,96 zł - budżet samorządowy, 35 001,36 zł- środki własne stowarzyszeń, środki zewnętrzne oraz wkład osobowy,
5.3.2.	Dofinansowano stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych organizację imprez o charakterze sportowo – rekreacyjno – turystyczno – kulturalnym. - 2011 r. – 8 stow. – 12 imprez, - 2012 r. – 11 stow. – 23 imprezy - 2013 r. – 9 stow. – 12 imprez	liczba uczestników	1 353	1 637	1 259	MOPS, ngo,	2011 r.: 54 989 zł - PFRON 2012 r.: 109 285 zł - PFRON 2013 r.: 30 000 zł - PFRON
5.4.	Propagowanie idei wolontariatu oraz inicjowanie i wspieranie projektów wolontariackich i społecznej inicjatywy						
5.4.1.	Pomoc w codziennej opiece nad mieszkańcami DPS „Kalina” w Suwałkach	liczba wolontariuszy	27	43	44	DPS „Kalina” w Suwałkach	bezkosztowo
5.5.	Inicjowanie powstawania grup samopomocowych, rozwiązywaniu problemów społecznych						
5.5.1.	Codziennie spotkania społeczności uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy mające na celu rozwiązywanie problemów dnia codziennego oraz inicjowanie do wzajemnej współpracy i pomocy	liczba inicjatyw społecznych	codziennie	codziennie	codziennie	MOPS	wydatki bieżące

Cel szczegółowy 2. Stwarzanie warunków do zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

L.p.	Kierunek/Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników			Realizatorzy	Kwota i źródła finansowania
			2011	2012	2013		
1. Promocja i aktywizacja lokalnego rynku pracy.							
1.1.	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych.						
1.1.1.	<p>Udzielono osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w zakresie:</p> <p>2011 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - handlu złomem i metalami kolorowymi, - projektowaniu i wykonywaniu płaskorzeźb, fresków i dekoracji artystyczno-architektonicznych, <p>2012 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usług dotyczących odnowy biologicznej ciała, - usług ogólnobudowlanych, - sprzedaży odzieży używanej drogą internetową, - handlu kwiatami i upominkami, - usług dotyczących utrzymania porządku na cmentarzu. - mobilnych usług odnowy biologicznej, - usług ogólnobudowlanych, - usług kamieniarskich, - usług gastronomicznych <p>2013 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi remontowo-budowlane 	liczba podmiotów gospodarczych utworzonych przez osoby niepełnosprawne, liczba dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej	2	9	1	PUP, MOPS	<p>2011 r.:</p> <p>26 000 zł - PFRON</p> <p>2012 r.:</p> <p>100 000 zł - PFRON, 80.000 zł - FP, EFS</p> <p>2013 r.:</p> <p>22 000 zł - PFRON</p>
1.2.	Promowanie zatrudnienia subsydiowanego pracodawcom – tworzenie i przystosowywanie stanowisk pracy osobom niepełnosprawnym na otwartym rynku pracy.						
1.2.1.	Zrefundowano pracodawcom wyposażenie n/w stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych:	liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych,	3	8	3	PUP, MOPS	<p>2011 r.:</p> <p>60 000 zł - PFRON</p> <p>2012 r.:</p>

	<p>2011 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rejestratorka medyczna, - pracownik obsługi biura, - zaopatrzeniowiec, <p>2012 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dozorca, - obsługa pilarki, - obsługa urządzeń biurowych, - robotnik gospodarczy, - robotnik ogólnobudowlany, - operator pilarki, - specjalista ds. marketingu i handlu, - specjalista monitoringu i systemu zabezpieczeń, <p>2013 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprzedawca, - kucharz, - pracownik budowlany 	liczba stworzonych i dofinansowanych stanowisk pracy	3	8	3		<p>132 500 zł - PFRON, 20 000 zł - FP, EFS</p> <p>2013 r.:</p> <p>30 000 zł - PFRON, 40 000 zł - FP, EFS</p>
1.2.2	<p>Zrefundowano staże zawodowe na stanowiskach:</p> <p>2012 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sekretarki, - sprzedawcy, - dozorczy handlowego, - kelnera – barmana, - pomocnika bibliotekarza, - geodety, - urzędnika ds. podatków, - pomocnika nauczyciela, - kucharza, - konserwator, - pomocy kuchennej, - robotnika placowego, - robotnika gospodarczego, - pracownika informacji turystycznej, - pomocnika produkcji, - pracownika biurowego, - fryzjera, - referenta ds. księgowości, <p>2013 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiekunka dziecięca, - sprzątaczką biurową, - technik prac biurowych (2 osoby), 	liczba osób niepełnosprawnych	-	25	20	PUP, MOPS	<p>2012 r.:</p> <p>7 359,17 zł - PFRON 164 770,06 zł - FP, EFS</p> <p>2013 r.:</p> <p>7 651,97 zł - PFRON, 139 082,09 zł - FP, EFS</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc nauczyciela przedszkola, - sekretarka medyczna, - robotnik gospodarczy, - magazynier fakturzysty, - sprzedawca – handlowiec, - referent ds. transportu i logistyki, - referent, - pozostali pracownicy obsługi biurowej, - pokojowa, - masażysta, - fakturzysta – handlowiec, - montażysta audio-video, - pracownik biurowy, - sprzątaczką, - sekretarka, - robotnik gospodarczy przy konserwacji zieleni, 						
1.2.3.	Organizacja prac interwencyjnych 2013 r.: <ul style="list-style-type: none"> - pracownik biurowy, - kucharz (2 osoby), - pomoc piekarza, - specjalista ds. transportu 	liczba osób niepełnosprawnych	-	8	5	PUP	2012 r.: 46.326,34 zł – FP, 2013 r.: 28 965,43 zł - FP
1.3.	Realizacja poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej z zakresu aktywnego poszukiwania pracy						
1.3.1.	Poradnictwo indywidualne i grupowe	liczba porad	183	286	205	PUP,	wydatki bieżące
1.3.2.	Kurs aktywnego poszukiwania pracy	ilość osób	3	-	-	PUP	wydatki bieżące
1.3.3.	Zajęcia aktywizacyjne	ilość osób	12	4	10	PUP	wydatki bieżące
2. Dostosowanie kształcenia i edukacji osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy.							
2.1.	Diagnozowanie potrzeb pod kątem zdobywania kwalifikacji zawodowych i wykształcenia osób niepełnosprawnych						
2.1.1.	Pracownicy socjalni prowadzili diagnozę potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie szkoleń zawodowych na etapie rekrutacji do uczestnictwa w projekcie „Od bierności do aktywności”	liczba raportów	1	1	1	MOPS	wydatki bieżące

2.2.	Badanie predyspozycji zawodowych osób niepełnosprawnych						
2.2.1.	W ramach programu „Od bierności do aktywności” obejmowano osoby niepełnosprawne doradztwem zawodowym mającym na celu określenie predyspozycji zawodowych oraz objęcia stosownymi formami Aktywnej Integracji	liczba osób objętych doradztwem/liczba indywidualnych planów działania	28/28	24/24	12/12	MOPS	EFS
2.2.2.	Wydawanie opinii w sprawie pierwszeństwa w przyjęciu ucznia z problemami zdrowotnymi	liczba opinii	2	5	4	PP-P	budżet samorządowy
2.3.	Dostosowywanie i organizowanie szkoleń osób niepełnosprawnych do wymagań lokalnego rynku pracy.						
2.3.1.	Sfinansowano szkolenie osób niepełnosprawnych w następujących kierunkach: 2011 r.: - eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych (1 osoba), - obsługa kas fiskalnych (2 osoby), - podstawy obsługi komputera (7 osób). Po ukończeniu szkolenia 1 osoba podjęła pracę. 2012 r.: - szkolenie okresowe kierowców wykonujących transport drogowy (1 osoba) - ABC Przedsiębiorczości (1 osoba), - opiekunka domowa osób starszych (2 osoby), 2013 r.: - operator spycharki kl. III, - opiekunka osób starszych z językiem niemieckim, - klasyfikacja wstępna przyspieszona dla kierowców wykonujących przewóz drogowy w zakresie kat. C, C + E, - obsługa komputera z modulem Internetu, - aktywne poszukiwanie pracy	liczba osób objętych szkoleniami, kursami zawodowymi	10	4	5	PUP, MOPS	2011 r. : 3 996 zł - PFRON, 2012 r. : 5 912,89 zł - FP, EFS, 2013 r.: 12 848,30 zł - FP, EFS,

2.3.2.	W ramach III edycji programu „Od bierności do aktywności” umożliwiono szkolenie: 2011 r.: <ul style="list-style-type: none"> obsługa wózka widłowego, kucharz, 2013 r.: <ul style="list-style-type: none"> asystent osoby niepełnosprawnej 	liczba osób objętych szkoleniami, kursami zawodowymi	3	-	1	MOPS	2011 r.: 2 623 zł – EFS 2013 r.: 1 215 zł – EFS
--------	---	--	---	---	---	------	--

3.Ograniczanie skali zjawiska wykluczenia społecznego bezrobotnych osób niepełnosprawnych

3.1.	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych poprzez inicjowanie i realizowanie programów						
3.1.1	Aktywizacja zawodowa i społeczna, jako elementy aktywnej integracji osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społecznej, wykluczonych z rynku pracy i zagrożonych marginalizacją, realizowana w ramach Projektu Systemowego „Od bierności do aktywności” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> indywidualne wsparcie psychologa i doradcy zawodowego, warsztaty kształtowania kompetencji życiowych i um. społecznych, poradnictwo specjalistyczne, warsztaty kształtowania kompetencji społecznych, warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej, szkolenia zawodowe, szkolenie z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób 	liczba osób objętych programami/ kontraktami i działaniami	28/28	24/24	12/12	MOPS	2011 r.: 713 120 zł - EFS, 100 121 zł - budżet samorządowy (wkład własny) 2012r.: 718 971,42 zł - EFS, 84 348,86 zł - budżet samorządowy (wkład własny) 2013 r.: 322 145,11zł - EFS, 35.556,35 zł – budżet samorządowy (wkład własny)

	<p>niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty z zakresu rozwoju społeczeństwa informatycznego, • turnus rehabilitacyjny, • prace społecznie użyteczne 						
3.1.2	<p>W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” dofinansowano osobom niepełnosprawnym:</p> <p>2012 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • specjalistyczne oprogramowanie komputerowe i oprzyrządowanie (4 osoby), • urządzenia brajlowskie (2 osoby), • wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym (8 osób), • akumulatory do posiadanych wózków elektrycznych (2 osoby), <p>2013 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawo jazdy kat. B (1 osoba), • sprzęt elektroniczny, jego elementy oraz oprogramowanie (6 osób), • wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym (3 osoby), • akumulatory do posiadanego wózka inwalidzkiego (1 osoba), • protezy kończyny, w których zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (2 osoby), • uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym (23 osoby) 	liczba osób objętych programem	-	16	36	MOPS	<p>2012 r. : 98 114 zł -PFRON, 10 926 zł. - udział własny wnioskodawców</p> <p>2013 r.:</p> <p>141 299,90 zł – PFRON, 28 988 zł – udział własny wnioskodawców</p>
3.2.	Rozwijanie współpracy między służbami zatrudnienia, a instytucjami pomocy społecznej i ngo w zakresie wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.						
3.2.1.	Porozumienie zawarte z PUP w Suwałkach w ramach Projektu	liczba zawartych porozumień,	1- porozumie-	1 – porozumie-	1 – porozumie-	MOPS, PUP, ngo	wydatki bieżące

	Systemowego „Od bierności do aktywności” realizowanego w ramach Projektu Systemowego „Od bierności do aktywności” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	liczba podjętych działań	nie, 94-wystąpień do PUP o aktywizację	nie, 86 – wystąpień do PUP o aktywizację	nie, 46 – wystąpień do PUP		
3.2.2.	Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej oraz realizacji Projektu Systemowego „Od bierności do aktywności” prowadzili bieżącą współpracę z PUP, instytucjami oraz ngo w toku realizacji kontraktów socjalnych przez osoby niepełnosprawne	liczba podjętych działań	46	24	12	MOPS	wydatki bieżące, EFS

Cel szczegółowy 3. Wspieranie działań służących rehabilitacji, promocji zdrowia i kształtujących zdrowy styl życia.

L.p.	Kierunek/Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników			Realizatorzy	Kwota i źródła finansowania
			2011	2012	2013		
1. Promocja i profilaktyka zdrowotna							
1.1.	Diagnozowanie i monitorowanie rozmiarów schorzeń						
1.1.1.	Badania profilaktyczne uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i szkół ponad gimnazjalnych	liczba uczniów podlegających badaniom	4792 w tym 345 niepełnospra wnych	5 119 w tym 125 niepełnosp równych	Wyniki będą w lipcu 2014 r.	NZOZ Ośrodek Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia „Sanitas”	w ramach kontraktu z NFZ
1.1.2.	Czynne poradnictwo w stosunku do uczniów niepełnosprawnych. Współpraca z rodzicami i placówkami służby zdrowia	liczba udzielonych porad	690	210	Wyniki będą w lipcu 2014 r.	NZOZ Ośrodek Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia „Sanitas”	w ramach kontraktu z NFZ

1.2.	Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez intensyfikację działań edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób						
1.2.1.	Konferencja na temat powikłań w chorobie nowotworowej	liczba konferencji	1	1	-	Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”	2011 r.: 100 zł - budżet samorządowy, 49 zł - środki własne Stowarzyszenia 2012 r. 250 zł środki własne
1.2.2.	Przeprowadzony został przez lekarza wykład oraz konsultacje indywidualne z zakresu prawidłowego żywienia dla osób z nadwagą i otyłych	liczba wykładów	1	-	-	Miejskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej	2011 r.: 300 zł – środki własne organizacji
1.2.3.	Edukacja w zakresie trwałego kształtowania postaw prozdrowotnych w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki	liczba osób biorących udział w działaniach	7 387	8 997	9 931	jednostki oświatowe P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7,P8, P10,SP4,SP6,SP7,SP9, SP11,G6,ILO,ZS1,ZS2, ZS3,ZS4,ZS6,ZS7,ZS8, ZS9,ZS10,ZST,SOSW1, SOSW2)	budżet samorządowy
1.2.4.	Cykle zajęć przeciw uzależnieniom oraz propagujących zdrowy tryb życia	liczba osób biorących udział w działaniach	7 808	7 690	7 067	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7,P8 P10,SP4,SP6,SP7,SP9, SP11,G6,ILO,ZS1,ZS2, ZS3,ZS4,ZST,ZS6,ZS7, ZS8,ZS9,ZS10,SOSW1, SOSW2)	budżet samorządowy, środki zewnętrzne
1.2.5.	Turnieje i konkursy promujące zdrowie i propagujące aktywność fizyczną	liczba osób biorących udział w działaniach	7 716	9 662	8 227	jednostki oświatowe P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7,P8, P10,SP4,SP6,SP7,SP9, SP11,G6,ZS1,ZS2,ZS3, ZS4,ZST,ZS6,ZS7,ZS8, ZS9,ZS10,ILO,SOSW1)	budżet samorządowy, środki zewnętrzne
1.2.6.	Organizacja i realizacja programów profilaktycznych	liczba osób biorących udział w działaniach	7 830	8 899	9 715	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7,P8 P10,SP4,SP6,SP7,SP9, SP11,G6, ZS1,ZS2,ZS3, ZS4,ZS6,ZS7,ZS8,ZS9, ZS10, ZST, ILO, SOSW1,SOSW2), MKRPA	budżet samorządowy, środki zewnętrzne

1.2.7.	Cykliczne spotkania edukacyjne w ramach „Szkoły Cukrzycy”	Liczba osób biorących udział w działaniach	-	147	ok. 45	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Prywatna Praktyka Lekarska Poradnia Diabetologiczna	sponsorzy
1.2.8.	Od 2012 r. cykl warsztatów i konsultacji z udziałem specjalistów w zakresie prozdrowotnym	liczba osób biorących udział w działaniach	-	15	33	Fundacja „Żyć. Nie umierać”, UM	2012 r.: 5 500 zł - budżet samorządowy, 800 zł – środki własne Fundacji 2013 r.: 6 903,50 zł - budżet samorządowy, 2 530 zł - środki własne Fundacji i wkład osobowy
1.2.9.	Wykłady o tematyce prozdrowotnej z pomiarem ciśnienia tętniczego i poziomu cukru. Zajęcia na basenie i w siłowni	liczba osób biorących udział w działaniach	-	34	34	Polski Związek Głuchych, UM	2012 r. : 2 750 zł - budżet samorządowych, 476,62 zł - środki własne Stowarzyszenia 2013 r.: 5 097,46 zł - budżet samorządowy, 907,27 zł - środki własne Stowarzyszenia
1.2.10	Warsztaty Zauważ Niewidomego	liczba osób biorących udział w działaniach	-	600	587	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski, UM	2012 r. : 3 000 zł - budżet samorządowych, 2013 r. 5 500 zł – budżet samorządowy oraz środki własne stowarzyszenia
1.2.11	Warsztaty integracyjne dla dzieci i młodzieży z wadą słuchu słyszących rówieśników	liczba osób biorących udział w działaniach	-	-	15	Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski, UM	2013 r., 2 500 zł – budżet samorządowy
1.3.	Realizacja i wspieranie programów profilaktycznych polegających na wykonywaniu szczepień i badań profilaktycznych w kierunku zapobiegania i wykrycia chorób						

1.3.1.	Program zdrowotny pn. „Matko sprawdź krew swojemu dziecku” polegający na wykonaniu profilaktycznych badań w kierunku wykrycia chorób krwi. Programem objęci byli uczniowie ostatnich klas suwalskich gimnazjów	liczba badanych uczniów	521	447	551	NZOZ Medyczne Laboratorium Diagnostyczne „NovaLab” w Suwałkach	2011 r.: 8 336 zł – budżet samorządowy, 3 125 zł – NZOZ Medyczne Laboratorium Diagnostyczne „NovaLab” 2012 r. : 7 599 zł - budżet samorządowy, 2 235 zł – NZOZ Medyczne Laboratorium Diagnostyczne „Nova Lab” 2013 r.: 6 512,82 zł - budżet samorządowy, 5 609,18 zł - NZOZ Medyczne Laboratorium Diagnostyczne „Nova Lab”
1.3.2	Badania mammograficzne – Miasto Suwałki włącza się w profilaktyczne badania mammograficzne poprzez udzielanie pomocy w zorganizowaniu badań na terenie Miasta. Udostępniane jest podłączenie do prądu i miejsce parkingowe dla przyjeżdżającego mammobusu	liczba badanych kobiet	1 221	1 063	1 873	Przychodnia Profilaktyki i Diagnostyki Obrazowej T.N.N w Białymstoku	NFZ

1.3.3.	Szkola rodzenia prowadzona pn. „Studio Świadomych Narodzin – Szkoła Macierzyństwa i Ojcostwa”, w ramach której uczestniczki zdobywają wiedzę na temat: przygotowania kobiety w ciąży do porodu naturalnego oraz do wypełniania nowej roli związanej z pojawieniem się dziecka, rozwoju płodu, przebiegu ciąży, porodu, porożu i podstawowych problemów dotyczących opieki nad noworodkiem i laktacji, promocji zachowań prozdrowotnych w czasie ciąży, ćwiczeń możliwych do wykonania w sposób nie zagrażających przyszłej matce i dziecku	liczba osób	75	75	75	Euro – Star Bożena Kozłowska	2011 r. : 30 000 zł budżet samorządowy, 2 000 zł - Euro – Star 2012 r. : 30 000 zł - budżet samorządowy, 2 000 zł- Euro – Star 2013 r.: 30 000 zł - budżet samorządowy, 2 000 zł - Euro - Star
1.3.4.	Szczepienia przeciwko grypie – szczepienia zostały sfinansowane dla osób powyżej 70 roku życia na zasadzie dofinansowania 50% kosztów zakupu szczepionki i całkowitym sfinansowaniu kosztów przeprowadzenia badania lekarskiego i przeprowadzenia szczepienia	liczba zaszczepionych osób	622	506	569	NZOZ „PRYMUS” Sp. z o.o.	2011 r. : 9 330 zł - budżet samorządowy 2012 r. : 7 590 zł - budżet samorządowy 2013 r.: 11 380 zł - budżet samorządowy
1.3.5.	Szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy – ze szczepień mogły skorzystać wszystkie dziewczęta, które ukończyły 13 lat i były zameldowane na pobyt stały w Mieście Suwałki. Koszt szczepionki (3 dawki) był finansowany z budżetu miejskiego w następujący sposób: – w 100% dla dziewcząt z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych; w 50% w pozostałych przypadkach	liczba zaszczepionych dziewcząt	90	82	brak realizatora	NZOZ „PRYMUS” Sp. z o.o. NZOZ Przychodnia POZdrowie	2011 r. : 36 720 zł - budżet samorządowy 2012 r. – 26 565 zł
2. Opieka i rehabilitacja.							

2.1. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze polepszające funkcjonowanie w środowisku.							
2.1.1.	Dofinansowano osobom niepełnosprawnym do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (rowery stacjonarne, łóżka rehabilitacyjne, materace do ćwiczeń, piłki, walki, kliny itp.), przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (aparaty słuchowe, wózki inwalidzkie, protezy kończyn, pionizatory, balkoniki itp.)	liczba udzielonych dofinansowań	733	711	733	MOPS	2011 r.: 294 533 zł - PFRON + udział własny wnioskodawców 2012 r.: 356 730 zł. – PFRON + udział własny wnioskodawców 2013 r.: 350 797 zł – PFRON + udział własny wnioskodawców
2.1.2.	Dofinansowano stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnym do zaopatrzenia w następujący sprzęt rehabilitacyjny: 2011 r. - wyposażenie sali do terapii dla dzieci z wadą słuchu - PZG, - sprzęt do rehabilitacji na wolnym powietrzu - MTKKF, 2012 r. - rower stacjonarny - Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane i Osób Niepełnosprawnych, - wyposażenie sali do rehabilitacji dzieci z autyzmem - Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów, - łóżka rehabilitacyjne - Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina”, - sprzęt do rehabilitacji na wolnym powietrzu - MTKKF	liczba udzielonych dofinansowań	2	4	-	MOPS	2011 r.: 17 100 zł – PFRON, 11 400 zł - udział własny ngo 2012 r.: 40 029 zł. – PFRON + udział własny wnioskodawców
2.2. Stwarzanie warunków do opieki i rehabilitacji w domu pomocy społecznej							
2.2.1.	2011 r. Dom Pomocy Społecznej zatrudnia techników fizjoterapii. Rehabilitacja lecznicza prowadzona jest na zlecenia lekarskie – 125 osób a ponadto rehabilituje mieszkańców w oparciu	liczba osób	średniorocznie każdy mieszkaniec korzysta z min. 2 propozycji	średniorocznie każdy mieszkaniec korzysta z min. 2	średniorocznie każdy mieszkaniec korzysta z min. 2	DPS	wydatki bieżące

	<p>o Program rehabilitacji przyłóżkowej z elementami psychoterapii i terapii zajęciowej – 36 osób oraz ćwiczenia indywidualne usprawniające -84 osoby, z zabiegów fizykalnych korzystało 58 osób 2012 r. Dom Pomocy Społecznej zatrudnia techników fizjoterapii. Rehabilitacja lecznicza prowadzona jest na zlecenia lekarskie – 129 osób a ponadto rehabilituje mieszkańców w oparciu o Program rehabilitacji przyłóżkowej z elementami psychoterapii i terapii zajęciowej – 42 osoby oraz ćwiczenia indywidualne usprawniające - 98 osób, z zabiegów fizykalnych korzystało 41 osób 2013 r. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” zatrudnia techników fizjoterapii, a rehabilitacja lecznicza prowadzona jest na zlecenia lekarskie. W br. – 136 osób korzystało z zabiegów rehabilitacyjnych, ponadto rehabilitacja mieszkańców realizowana była w oparciu o Program rehabilitacji przyłóżkowej z elementami psychoterapii i terapii zajęciowej – 51 osób oraz ćwiczenia indywidualne usprawniające - 88 osób; z zabiegów fizykalnych korzystało 51 osób</p>		rehabilitacyjnych	propozycji rehabilitacyjnych	propozycji rehabilitacyjnych		
2.3.	Stwarzanie warunków do opieki krótkoterminowej, długoterminowej i rehabilitacji w placówkach świadczących takie usługi, w tym zakładzie opiekuńczo – leczniczym lub zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym.						
2.3.1.	<p>Utworzenie Psychiatrycznego Zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego.</p> <p>Udzielanie świadczeń zdrowotnych w Zakładzie Pielęgnacyjno Opiekuńczym Psychiatrycznym. Organizacja działań i przedsięwzięć o profilu terapeutycznym, rehabilitacyjnym</p>	liczba osób objętych opieką	25	30	50	Specjalistyczny Psychiatryczny SP ZOZ w Suwalkach	<p>2011 r. : w ramach dotacji z budżetu Województwa Podlaskiego, 2012 r. : 794 214 zł – kontrakt z NFZ 2013 r.:</p>

	i opiekuńczym						w ramach kontraktu z NFZ, środki własne
2.3.2.	Objęcie opieką pacjentów poprzez świadczenie usług medycznych w n/w formach: - hospicjum stacjonarne i Zakład Opiekuńczo – Lecznicy, - hospicjum domowe, - pielęgniarska opieka długoterminowa, - domowa wentylacja mechaniczna, - żywienie dojelitowe i pozajelitowe	liczba osób objętych opieką				SP Zespół Opieki Paliatywnej w Suwałkach	2011 r.: 3 106 026,70 zł - w ramach kontraktu z NFZ 2012 r.: 3 381 344,30 zł w ramach kontraktu 2013 r.: 3 626 124,40 zł w ramach kontraktu
			72	49	127		
			247	224	253		
			81	10	10		
			23	17	19		
			60	46	34		

2.4.	Wspieranie działań do utworzenia poradni geriatrycznej						
2.4.1.	Utworzenie od 01.01.2012 r. Dziennego Oddziału Geriatrycznego. Udzielanie świadczeń zdrowotnych w Oddziale Dziennym Geriatrycznym. Organizacja działań i przedsięwzięć o profilu terapeutycznym i rehabilitacyjnym	Liczba osób objętych poradami	-	57	65	Specjalistyczny Psychiatryczny SP ZOZ w Suwałkach	2012 r.: 226 260 zł w ramach kontraktu z NFZ 2013 r.: w ramach kontraktu z NFZ, środki własne

Cel szczegółowy 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich integracja ze środowiskiem.

L.p.	Kierunek/Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników			Realizatorzy	Kwota i źródła finansowania
			2011	2012	2013		
1. Rozpoznawanie i zapewnianie właściwych form kompleksowej pomocy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej							
1.1.	Diagnozowanie potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej						
1.1.1.	Kierowanie dzieci kwalifikujących się do uzyskania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	liczba osób objętych działaniami	344	330	261	jednostki oświatowe (P3,P6,P8,SP4,SP6,SP9, SP11,ZS2,ZS3,ZS4,ZST, ZS8,ZS9,ZS10,ILO,SOS W1,SOSW2)	budżet samorządowy
1.1.2.	Kierowanie dzieci kwalifikujących się do uzyskania opinii do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	liczba osób objętych działaniami	923	859	741	jednostki oświatowe (P2,P3,P6,P7,P8,SP4,SP6, SP9,SP11,ILO,ZS1,ZS2,Z S3,ZS4,ZST, ZS6,ZS7,ZS8,ZS9,ZS10)	budżet samorządowy
1.1.3.	Posiedzenia zespołów wychowawczych oraz analizowanie dysfunkcji i zaburzeń uczniów, rozpoznawanie ich indywidualnych potrzeb rozwojowych, tworzenie Indywidualnych Programów Edukacyjno – Terapeutycznych (IPET)	liczba osób objętych działaniami	582	678	655	jednostki oświatowe (P2,P3,P5,P6,P8,SP4,SP6, ILO,ZS1,ZS2,ZS3,ZS4,Z S8,ZS9,ZS10,ZST, SOSW1,SOSW2)	budżet samorządowy

1.1.4.	Opracowanie Karty Indywidualnych Potrzeb Ucznia	liczba osób objętych działaniami	749	1 015	781	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P8,SP4, ZS1,ZS2,ZS3,ZS4,ZS6,ZS7, ZS8,ZS9,ZS10,ZST,ILO, SOSW2)	budżet samorządowy
1.1.5.	Muzeum Okręgowe w Suwałkach aktywnie włącza się w edukację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Od 18 lat są organizowane lekcje i warsztaty muzealne, które są przystosowane do warunków percepcyjnych danego ucznia, a pracownicy muzealni starają się w sposób czytelny i zrozumiały przekazać treści historyczne, archeologiczne, etnograficzne, ze sztuki i literatury. Osoby niepełnosprawne dorosłe również uczestniczą w podobnych zajęciach i tak jak dzieci i młodzież uczestniczą w inscenizacjach, questach, pokazach, konkursach, zwiedzają z przewodnikiem wystawy stałe i czasowe. Z reguły wszystkie zajęcia są bezpłatne na co wyraża zgodę Dyrektor Muzeum	liczba osób objętych działaniami	-	-	300	Muzeum Okręgowe w Suwałkach	budżet samorządowy
1.2.	Kompensowanie zdiagnozowanych deficytów rozwojowych m.in. zdrowotnych, edukacyjnych i wychowawczych dzieci i ich rodzin						
1.2.1.	Udział dzieci niepełnosprawnych w zajęciach wyrównawczych	liczba osób objętych działaniami	345	132	165	jednostki oświatowe (P1,P2,P3,P4,P5,P6,P7,P8 P10,SP4,SP6,SP9,SP11,G6,ILO,ZS1,ZS2,ZS3,ZS4, ZS6,ZS7,ZS8,ZS9,ZS10,ZST,SOSW1,SOSW2)	budżet samorządowy
1.2.2.	Udział dzieci niepełnosprawnych w zajęciach rewalidacyjnych	liczba osób objętych działaniami	310	288	254	jednostki oświatowe (SP4,SP6,SP9,SP11,ZS3,ZS4,ZS10,SOSW1,SOSW2)	budżet samorządowy
1.2.3.	Udział dzieci w zajęciach socjoterapeutycznych	liczba osób objętych działaniami	149	77	189	jednostki oświatowe (P2,SP4,SP6,ZS2,ZS3,ZS4,ZS6,ZS7,ZS8,ZS10, ZST)	budżet samorządowy

1.2.4.	Dostosowanie wymagań edukacyjnych w procesie dydaktycznym oraz współpraca z instytucjami pomocowymi	liczba osób objętych działaniami	664	815	632	jednostki oświatowe (P2,P3,P4,P5,P6,P8,SP4, SP6,SP9,SP11,G6,ILO,ZS 1,ZS3,ZS4,ZST,ZS6,ZS7, ZS8,ZS9,ZS10,SOSW2), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, PP-P	budżet samorządowy
1.2.5.	Udział dzieci w zajęciach logopedycznych	liczba osób objętych działaniami	655	482	769	jednostki oświatowe (P1, P2,P3,P4,P5,P6, P7,P8,P10,SP4,SP6,SP9,S P11,ZS3,ZS7,ZS8,ZS10,S OSW2)	budżet samorządowy
1.3.	Poradnictwo dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i ich rodzin						
1.3.1.	Spotkania z uczniami niepełnosprawnymi i ich rodzicami konsultacje w celu opracowania form pomocy	liczba porad	510	370	607	jednostki oświatowe (P4,P8,SP4,SP6,SP9,SP11, G6,ILO,ZS1,ZS2,ZS3,ZS 4,ZST,ZS6,ZS7,ZS8,ZS9, ZS10,SOSW1)	budżet samorządowy
1.3.2.	Poradnictwo indywidualne oraz konsultacje dla uczniów niepełnosprawnych w zakresie trudności szkolnych oraz poradnictwa zawodowego, a także adaptacji i funkcjonowania w grupie	liczba osób objętych działaniami	555	436	459	jednostki oświatowe (P4,P8,SP4,SP6,SP9,SP11, G6,ILO,ZS1,ZS2,ZS3, ZS4,ZST,ZS6,ZS7,ZS8, ZS9,SOSW1,SOSW2)	budżet samorządowy
1.4.	Dostosowanie programów nauczania oraz metod do możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej						
1.4.1.	Indywidualizacja procesu nauczania dziecka	liczba osób objętych działaniami	579	353	378	jednostki oświatowe (P3,P6,P8,SP4,SP6,SP7,S P9,SP11,ILO,ZS1,ZS2,ZS 3,ZS4,ZS6,ZS7,ZS8,ZS9, ZS10,ZST,SOSW1, SOSW2)	budżet samorządowy
1.4.2.	Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych	liczba osób objętych działaniami	672	197	632	jednostki oświatowe (P4,SP4,SP6,SP7,SP9,SP1 1,G6,ILO,ZS1,ZS2,ZS3,Z S4,ZST,ZS6,ZS7,ZS8, ZS9,ZS10,SOSW2)	budżet samorządowy
1.4.3.	Dostosowanie warunków na egzaminie maturalnym, gimnazjalnym do możliwości uczniów niepełnosprawnych	liczba osób objętych działaniami	18	24	41	jednostki oświatowe (G6,ZS1,ZS2,ZS3,ZS4,ZS 6,ZS8,ZS10)	budżet samorządowy

2. Rozwijanie systemów wsparcia na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzin.							
2.1.	Tworzenie (zgodnie z zapotrzebowaniem) oddziałów integracyjnych i specjalnych w jednostkach oświatowych						
2.1.1.	Oddziały specjalne	liczba oddziałów	31	29	30	jednostki oświatowe (SOSW1,SOSW2)	budżet samorządowy
2.1.2.	Oddziały integracyjne	liczba oddziałów	27	27	28	jednostki oświatowe (P8,SP11,ZS3,ZS10)	budżet samorządowy
2.2.	Rozwój ośrodków prowadzących wczesne wspomaganie						
2.1.1	Rozwój ośrodków prowadzących wczesne wspomaganie	liczba ośrodków,	3	2	2	(P8, SOSW 1)	budżet samorządowy
		liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie	83	88	97		
2.3.	Umożliwienie do korzystania z prawa do powszechnej edukacji.						
2.3.1.	Zapewniono bezpłatny dowóz na zajęcia szkolne dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej środkami transportu, przystosowanymi do świadczenia tego typu usług (3 samochody)	liczba dzieci i młodzieży, której zapewniono bezpłatny transport i opiekę	ok.40	ok.40	34	PGK, MOPS	2011 r.: 202 106 zł - budżet samorządowy, 2012 r.: 210 270 zł - budżet samorządowy, 2013 r.: 212 651,83 zł - budżet samorządowy,
2.4.	Rozwój placówek specjalistycznych						
2.4.1.	Funkcjonowanie niepublicznej terapeutycznej Szkoły Podstawowej „Bajka”	liczba placówek, liczba dzieci i młodzieży	1/9	1/15	1/18	Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów	2011 r. 202 580 zł budżet samorządowy 2012 r., 331 635 zł budżet samorządowy, 5 900 zł budżet centralny 2013 r. budżet samorządowy
2.4.2.	Realizacja projektu „Sam powiem czego chcę – pomoc dzieciom autystycznym	liczba dzieci i młodzieży	-	9	-	Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów	30 000 zł – EFS

	w komunikacji społecznej”						
2.4.3.	Organizacja wycieczki letniej, terapii i arteterapii	liczba dzieci	-	9	-	Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów	2012 r. 2 500 zł budżet samorządowy, 3 000 zł Fundacja Banku Zachodniego WBZ S.A.
2.4.4.	Indywidualizacja procesu nauczania dziecka	liczba placówek, liczba dzieci i młodzieży	-	-	1/18	Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa Bajka	budżet samorządowy
2.4.5.	Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych	liczba placówek, liczba dzieci i młodzieży	-	-	1/18	Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa Bajka	budżet samorządowy
2.4.6.	Udział dzieci w zajęciach logopedycznych	liczba placówek, liczba dzieci i młodzieży	-	-	1/18	Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa Bajka	budżet samorządowy
2.4.7.	Udział dzieci niepełnosprawnych w zajęciach rewalidacyjnych	liczba placówek, liczba dzieci i młodzieży	-	-	1/18	Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa Bajka	budżet samorządowy
2.4.8.	Udział dzieci w wycieczce do Augustowa w ramach realizacji oferty Zadania publicznego, dotyczącego zorganizowania aktywnego wycieczki mieszkańców Suwałk	liczba placówek, liczba dzieci i młodzieży	-	-	1/15	Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów	budżet samorządowy
2.4.9.	Organizacja I Bajkowego Pikniku dla dzieci niepełnosprawnych	liczba dzieci	-	-	134	Podlaskie Stowarzyszenie Terapeutów	środki własne organizacji
2.5	Prowadzenie kampanii informacyjnej, zwiększającej świadomość rodziców w zakresie wykrywania nieprawidłowości i rozwoju dzieci						
2.5.1	Psychoedukacja rodziców na terenie szkół w obszarze wspierania dzieci z trudnościami w uczeniu się i emocjonalnymi	liczba osób objętych działaniami	405	390	1 245	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	budżet samorządowy
2.5.2.	Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców prowadzone na terenie Poradni	liczba osób objętych działaniami	40	56	27	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	budżet samorządowy